

Jouw ideale economie

Kort verslag van de bijeenkomsten

Van december 2002 tot maart 2003 organiseerde Zin! vijf "denkochtenden" in Utrecht, onder de titel "Jouw ideale economie". Gemiddeld zo'n twaalf mensen (totaal 22) praatten er over hoe op een niet-kapitalistische manier te leven, over hoe een vrije en sociale economie er uit kan zien en over andere vragen. Een verslag.

Doel van de bijeenkomsten was om mensen die onvrede voelen met de gangbare economie een mogelijkheid te geven om gelijkgestemden te ontmoeten, om elkaar te inspireren en ideeën op te doen. Mensen die de bijeenkomsten bezochten hebben ook een adressenlijst aan de serie overgehouden... Ook hoopten Metha de Vries en ik (organisatoren) dat de bijeenkomsten zouden bijdragen aan het ontwikkelen (en verspreiden) van aansprekende en doortimmerde alternatieven voor de gangbare graaieconomie.

De bijeenkomsten vonden plaats in het gebouw "Emma" (centrum voor wereld, vrede en milieu). De deelnemers waren erg gemotiveerd. Het bleek dat de bijeenkomsten in een behoefte voorzagen van vooral mensen die zoeken naar manieren om mens-, milieu- en diervriendelijker te leven, en/of om een dergelijke manier van leven te bevorderen.

Sociale economische organisaties

Na een kennismakende en inleidende eerste bijeenkomst gaf de tweede bijeenkomst aanleiding tot enthousiasme. Op deze ochtend vertelden namelijk vertegenwoordigers van de Weggeefwinkel Leiden, Strohalms, vereniging Solidair en uitgeverij Atalanta over wat deze organisaties doen om een eerlijke en vrije economie te bevorderen. Voor veel aanwezigen waren dit nieuwe clubs, en zij werden interessant bevonden.

In de Weggeefwinkel, zo vertelde Hannie Oosterling, medewerkster sinds jaren, worden kleren, boeken en andere dingen weggegeven aan wie ze maar wil hebben. 'Meenemers' worden daarbij geacht hun eventuele voor-wat-hoort-wat motto te vergeten. Daarom staat er bewust geen potje voor donaties in de winkel. De bedoeling van de winkel is de verspreiding van het idee dat een economie kan werken op basis van vertrouwen en gulheid. Voor meer informatie over de Weggeefwinkel en andere klups, zie onderaan.

Hierna vertelde Guus Peterse iets over Strohalms. Strohalms introduceerde LETS in Nederland. "LETS" staat voor "Local exchange trading system" en houdt in dat mensen voor elkaar gaan werken, zonder daarbij afhankelijk te zijn van het al dan niet voor hande zijnde geld van de gangbare economie. Want te vaak wordt werk niet gedaan omdat het geen geld oplevert, terwijl er wel vraag naar is. Daarbij kunnen economische (LETS-) kringen een sociale verrijking zijn. Guus Peterse vertelde iets meer over LETS en de doelen van Strohalms.

Na hem was aan de beurt André Jonkers van vereniging Solidair. Solidair is een samenwerkingsverband van woonverenigingen, vrijwilligersinitiatieven en (kleine) bedrijven. Deze hebben gemeenschappelijk dat ze niet (alleen) draaien om het op peil houden van het eigen (materiële) bestaan, maar zich ook willen inzetten voor dat van anderen. Aangesloten bedrijven en verenigingen die winst maken ondersteunen initiatieven die van gangbare banken geen cent zouden krijgen, of slechts tegen een hoge rente. Ook zitten er in Solidair mensen die weten hoe je 'solidaire' projecten op kunt zetten, en je kunnen adviseren over formele, financiële en andere (helaas) essentiële rimram.

Tot slot vertelden Rymke Wiersma en Weia Reinboud van anarchistische uitgeverij Atalanta iets over waarom zij een "kadootjeseconomie" nastreven. Elke vorm van dwang kan afgeschaft worden, stelden zij. De wereld zou eerlijk, aardig, mooi kunnen worden, als iedereen zou leven vanuit beginselen zoals het geen oorzaak van wat voor probleem dan ook willen zijn, en zoals dat alles op deze aarde op basis van vrijwilligheid zou gebeuren. Het idee van de kadootjeseconomie is gebaseerd op het anarchistische ideaal van geven naar vermogen en nemen naar behoefte (de Weggeefwinkel Leiden streeft dit ook na).

Over en weer

Op de derde bijeenkomst passeerden enkele onderwerpen de revue, waarbij het de bedoeling was dat deelnemers een indruk kregen van elkaars idealen. Onderwerpen die veel mensen noemden die hen bezighield waren onder meer: natuur (ruimtebeslag), dieren en besluitvorming. Metha vertelde na dit kennismakende onderdeel van de ochtend het één en ander over verschillende vormen van besluitvorming. Immers, wat en hoe geproduceerd wordt, en wie wat consumeert, hangen nauw samen met wie waarover wat te zeggen heeft. Metha schetste een 'besluitvormingscontinuüm'. De meest oneerlijke vorm van besluitvorming staat aan het ene eind (van het continuüm): dictatuur. Ergens daarbij in de buurt staat de huidige wereldsamenleving (immers, de hele economie is zelfs in zich democratisch noemende landen grotendeels dictatoriaal). Aan het andere uiterste zitten volgens Metha basisdemocratie en – haar ideaal – anarchie ("geen dwang"), oftewel besluitvorming met als inzet 'hartgrondige overeenstemming'.

De vierde en vijfde bijeenkomst hadden een wat minder vol programma, en dat werd wel op prijs gesteld. Er werd honderduit gepraat, praktische en filosofische tips gingen over en weer.

De vierde bijeenkomst werd gesproken over soberheid, en over de kadootjeseconomie, geld en rente.

Tijdens de laatste bijeenkomst werd uitgewisseld hoe mensen verder wilden. Onder ander wilden twee mensen een Weggeefwinkel opzetten in Utrecht. De filosofie achter de kadootjeseconomie sprak veel mensen op de bijeenkomsten erg aan. En een groot deel van de aanwezigen wilden elkaar eens in de maand blijven zien om met elkaar te blijven nadenken en elkaar te blijven inspireren.

De eerste vervolgbijeenkomst, georganiseerd door een van de deelnemers, heeft een half jaar na de denkochtenden plaatsgevonden op de Bickershof, een door de omwonenden beheerd ecologisch binnenterrein in Utrecht.

Complimenten naar Metha en mij toe waren niet van de lucht, en dat deed me goed, want ik vond het best pittig om de bijeenkomsten in goede banen te leiden. Iets te pittig eigenlijk, ook omdat ik gehoopt had met deelnemers over

een anti-kapitalistisch ideaal te kunnen 'bomen', wat niet zo gebeurde. Dit is iets waarover ik misschien over een tijd een serie bijeenkomsten zou willen organiseren. Voorlopig willen Metha en ik echter stukjes en misschien wel boekjes 'produceren'. Je hoort van ons!

Menno Sijtsma
van Zin!
© 2003

Wil je het uitgebreide verslag (een verslag per dag), of de reader "jouw ideale economie", gevuld met boekbesprekingen, stellingen en vragen, uitleg van ideeën, en verslagen van andere bijeenkomsten? Mail naar menno at antenna punt nl.

Overige adressen

(Klik op rood:)

Weggeefwinkel Leiden: Postbus 2228, 2301 CE Leiden, eurodusnie at squat/net/eurodusnie, bezoekadres: hoek Hooglandsekerk-Koppenhinksteeg Leiden (do.-vr. en za middag). 071 - 5136955.

Strohalm: Antwoordnummer 51277, 3501 WB Utrecht, info at strohalm.nl.

Solidair: Lauwerecht 55, 3515 GN Utrecht, info at solidair.nl, 030 - 2721660.

Atalanta: Simon Bolivarstraat 95, 3573 ZK Utrecht, atalanta at at-A-lanta.nl.

Emma: Cremerstraat 245, Utrecht. tegenover nrs. 200-222.